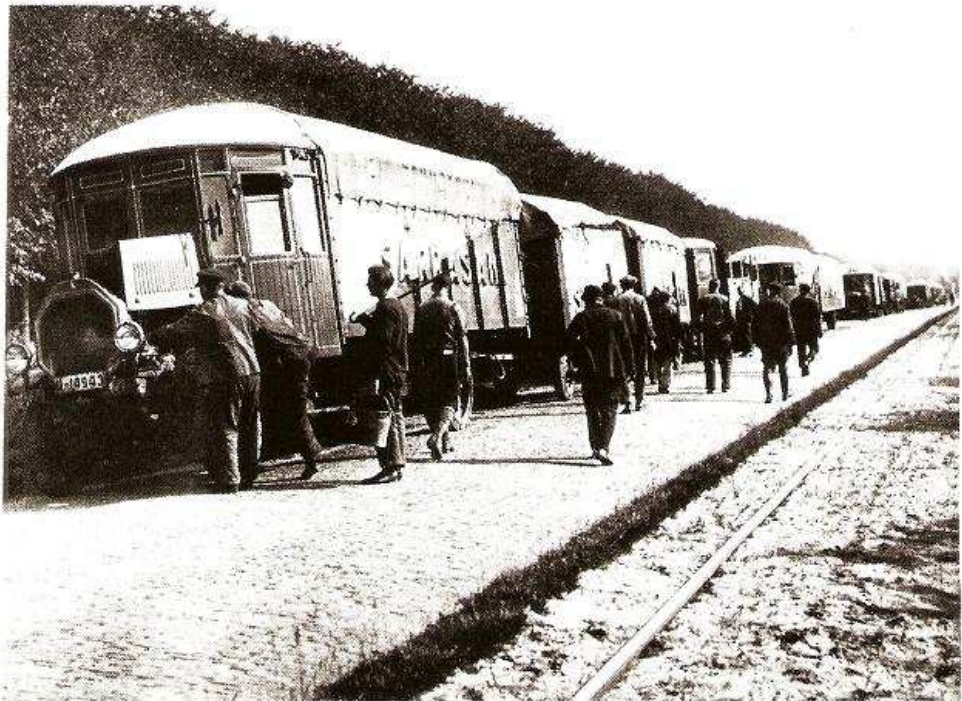

1931

**SARRASANI's CIRCUS-KARAVAN TREKT DOOR
's-HERTOGENBOSCH**

Juli 1997
H. Bruggeman

Ook andere circusondernemingen hadden in deze periode "straatlocomotieven" in gebruik.

Circus Charles (eigenaar Carl Krone) -- 2 stuks in 1911
Albert Carré -- 2 stuks in 1915

Maschinenfabrik „Badenia“

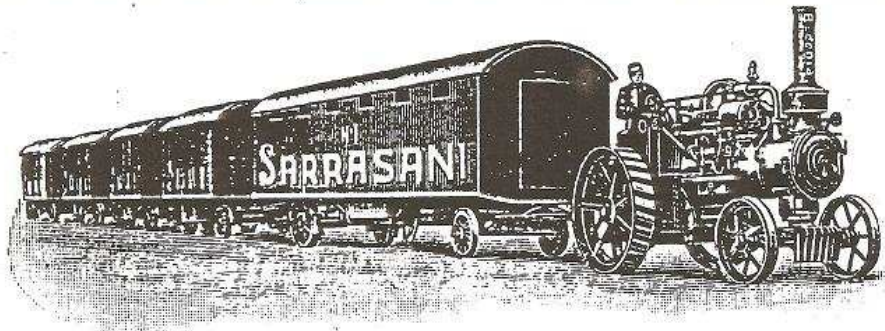
vorm. Wm. Platz Söhne, A.-G.,

Weinheim in Baden.

Straßenlokomotiven

(Locautos)

neuester Konstruktion, für Transportzwecke, sowie zur Erzeugung elektrischen Lichtes.

Obige Maschine hat bei bedeutend geringerem Kohlenverbrauch, als die Fabrikate anderer Firmen, eine Last von 5928

ca. 25 000 Kilo

bei meiner Uebersiedelung von Mannheim nach Heidelberg = 21 Kilometer, gezogen. Nach dieser Zugleistung probierte ich dieselbe ca. 6 Tage für Lichterzeugung aus: das Resultat war ein um so viel günstigeres als bei meinen anderen Maschinen: daß ich der „Badenia“ sofort zwei Maschinen in Auftrag gab.

Straßburg i. Els., den 25. Oktober 1912.

gez.: H. Stosch-Sarrasani.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	1
De Circus-directeur Hans Stosch.....	2
De opbouw van het circus	5
De circusvoorstelling	8

INLEIDING

In het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch vonden we een briefwisseling met betrekking tot de marsroute door onze stad van het circus Sarrasani, op weg naar de stad Utrecht voor het geven van een aantal voorstellingen; een en ander in het kader van haar tournee door ons land in het jaar 1931.

Met medewerking van de heer J.J. Best uit Alkmaar kunnen we onderstaand de plaatsen met de data geven welke door dit circus bezocht zijn.

Arnhem.....	12 september - 16 september
Utrecht	17 september - 22 september
Amsterdam	25 september - 15 oktober
Alkmaar	16 oktober - 19 oktober
Rotterdam.....	21 oktober - 5 november
Den Haag.....	6 november - 15 november
Breda	16 november - 19 november
Tilburg.....	20 november - 23 november
's-Hertogenbosch.....	24 november - 26 november
Eindhoven	27 november - 30 november
Venlo	1 december - 3 december
Maastricht.....	4 december - 6 december
Heerlen.....	7 december - 10 december
Luik.....	Aanvang tournee België

DE CIRCUS DIRECTEUR:

HANS STOSCH

Hans Stosch (geboren in Duitsland in 1873) kwam niet uit de wereld van het circus, maar was afkomstig uit een gegoede familie. Door zijn karakter veroorzaakte hij thuis regelmatig problemen en op een goede (of kwade) dag liep hij in een boze bui thuis weg om met een klein circus, hetwelk op dat moment in zijn woonplaats een aantal voorstellingen gaf, als stal-jongens mee te reizen.

Hij was zeer zuinig met het geld wat hij hiermee verdiende.

Van het zo door hem gespaarde geld kocht hij zijn eerste dieren: een varken, een hond en een aapje. Hij begint deze dieren te dressereren.

Wanneer hij op een avond niet in slaap kan komen meent hij, dat in een droom een geheimzinnige stem hem een woord toefluistert waarmee hij later triomfen in de wereld zal oogsten:

"SARRASANI"

Intussen heeft hij met zijn dressuur zoveel vorderingen gemaakt, dat hij van de directie op mag treden voor het publiek. Hij is nu niet alleen artiest maar hij is ook in staat van zijn verdiende gage nog meer dieren aan te kopen en te dressereren. Met deze snel groeiende dierengroep zal hij een groot aantal Europese landen bereizen.

Maar Hans Stosch wil meer!!

Een eigen circus!!

In 1902 (hij is dan inmiddels getrouwd met Maria Ballhorn en zij hebben twee kinderen: een zoon en een dochter) is zijn droom inmiddels in vervulling gegaan. Hij is dan circus-directeur van een, weliswaar zeer kleine, onderneming. Zijn bezit bestaat uit een drietal circuswagens, wat kleine dieren en enkele paarden en beren. Door zijn zakelijke instelling en door zuinig te zijn is hij in staat om steeds uit te breiden. Hij is bezeten van de gedachte: "*Ik wil directeur worden van het grootste en mooiste circus*".

Het lukt hem. Binnen een periode van 10 jaar kan hij zich scharen in de rij van de grootste circussen en bovendien bezit hij dan een vast gebouw in Dresden. Tijdens de eerste wereldoorlog (1914-1918) trekt hij zich met zijn onderneming terug in dit gebouw. Deze periode gaat niet ongemerkt aan zijn bedrijf voorbij. Door de oorlog verliest hij veel van zijn dieren en zijn materiaal. Hij moet in 1918 zijn bedrijf vrijwel vanaf de grond weer helemaal opnieuw opbouwen. Dankzij zijn wilskracht slaagt hij hierin.

Toch gaat het hem niet voor de wind.

Niet alleen de inflatie speelt hem parten. Het zijn ook de enorme kosten welke een steeds grotere rol spelen bij het in stand houden van een circus van een dergelijke omvang.

In 1923 bevindt hij zich aan de rand van een faillissement. Van het laatste geld dat hij bezit en de kredieten welke hij nog los kan krijgen bereidt hij een tournee voor door Zuid-Amerika.

Na twee jaar keert hij terug uit Zuid-Amerika. Misschien is hij dan, naast directeur van het grootste circus, wellicht ook wel de directeur van het rijkste circus. Dit tournee was een groot succes geworden.

In 1931 rolt zijn circus-karavaan Nederland binnen voor het geven van gastvoorstellingen in een aantal plaatsen. Deze karavaan passeert dan op 16/17 september onze stad op weg van Arnhem naar Utrecht. De totale lengte van de karavaan inclusief alle pakwagens, woonwagens, elektriciteit en verwarmingsmachines zou een lengte hebben gehad van plusminus 6 kilometer.

Over deze passage bijgaande correspondentie. Alvorens naar België te vertrekken bezoekt hij nog een aantal plaatsen in het zuiden van ons land waaronder 's-Hertogenbosch. Vervolgens steekt hij de grens over voor optredens in een aantal Belgische steden.

Tijdens de voorstelling in Antwerpen op 13 januari 1932 brak er brand uit. Niet alleen een gedeelte van zijn schitterende "Winterbau" werd verwoest, maar ook vele dieren waaronder enkele van zijn beroemde olifanten kwamen in de vlammen om.

Hans Stosch Sarrasani bleef ook nu niet bij de pakken neer zitten.

Zijn circus herrees als het ware uit zijn as.

In mei 1932 rolde zijn karavaan opnieuw Nederland binnen. Volgens de planning en het programma was alles aanwezig om er een grandioos tournee van te maken. Helaas werd het voor circus Sarrasani een grote teleurstelling. Tegenvallende resultaten dwongen hem om al binnen een maand ons land weer te verlaten.

In 1934 bezocht hij opnieuw ons land.

Aan de buitenkant leek er niets veranderd aan de omvang en de organisatie van dit groots opgezette circus. Met nadruk schrijven we "leek", want aan insiders was al lang bekend, dat al geruime tijd de uitgaven veel groter waren als de inkomsten. De dagkosten om dit spektakel van mens en dier in stand te houden bedroegen het voor die tijd toch wel zeer grote bedrag van fl. 10.000,--

Er ging geen dag voorbij of er stonden schuldeisers aan de directie-wagen. Tegen beter weten in, tegen alle adviezen in van zijn naaste medewerkers, weigerde hij om de bakens te verzetten. Minder personeel maar ook een inkrimping van zijn enorme dierencollectie had wellicht het getij voor zijn onderneming kunnen keren.

Maar Hans Stosch Sarrasani luisterde niet.

Hij was en bleef de directeur van het grootste en mooiste circus!

Ofschoon hij reeds ziek was, lukte het hem toch om niet alleen het geld maar ook de organisatie rond te krijgen voor de oversteek en een tournee door Zuid-Amerika. Op vrijdag 13 april 1934 voeren een tweetal schepen van de rederij Nievelt-Goudriaan uit,

met aan boord de levende have en het materiaal van Circus Sarrasani.

Van deze reis had Hans Stosch Sarrasani grote verwachtingen.

Voor de directeur van dit circus zou het echter zijn laatste reis worden. Op 21 september 1934 overlijdt hij te Sao-Paulo.

Zijn zoon bracht het circus in 1935 terug naar Duitsland waar hij met meer en soms met minder succes trachtte het circus van zijn vader in stand te houden. Eèn van deze middelen was het organiseren van buitenlandse tournee's. In het kader van zo'n tournee bezocht hij in 1937 ons land.

Hans Stosch Jr. stierf op jonge leeftijd in 1941. Zijn weduwe nam het circus over en vertrok na de oorlog naar Zuid-Amerika.

De vroegere bedrijfsleider van het circus (Fritz Mey) kocht van de andere erfgenamen de naam Sarrasani en reisde met dit circus door heel Europa.

Regelmatig deed hij ook Nederland aan.

DE OPBOUW VAN HET CIRCUS

Voor het verzamelen van deze gegevens hebben we de toenmalige Bossche Kranten:

Het Noordbrabants Dagblad "Het Huisgezin"
en de
Provinciale Noordbrabantsche en 's-Hertogenbossche Courant

uit de periode rond het circusbezoek aan onze stad ingezien.

Het eerste wat opvalt is, dat circus Sarrasani geen gebruik maakt van de mogelijkheid tot het plaatsen van advertenties in deze bladen.

De reclame zal zich beperkt hebben tot de speciale borden die door de circusplakploeg niet alleen op alle mogelijke pleinen en toegangswegen geplaatst werden, maar ook nog eens beplakt werden met een groot aantal vierkante meters juweeltjes van circuslitho's. Daarnaast zullen de plakkers ook wel de nodige daarvoor in aanmerking komende schuttingen en muren beplakt hebben.

Iets anders dat opvalt in de bekeken dagbladen is, dat er al dagen vóórdat de openingsvoorstelling plaats zal vinden er uitgebreide informatie wordt gegeven in deze kranten.

Op vrijdag 20 november 1931 melden de beide kranten, dat al dagenlang de zware wit/groene wagens welke allen voorzien zijn van de koperen letters Sarrasani onze stad binnen rollen op weg naar het sportterrein bij het plantsoen aan de Hekellaan.

Zij vormen het voortransport van het reusachtige circus Sarrasani.

Menige Bosschenaar zal - bij hetgeen nu reeds te zien is - zich afvragen hoe groot het hele circus wel niet zal zijn.

We kunnen gerust stellen, dat een circus van dergelijke omvang in de laatste 30 jaar onze stad niet bezocht heeft.

Interessant zijn ook de overige gegevens die we uit deze berichtgeving opdiepen:

Het totale personeel van dit circus beloopt zo'n 500 man.

Het circus beschikt over een tweetal chapiteau's, elk met een doorsnede van 66 meter.

Elke tent biedt plaats aan 8000 toeschouwers.

De piste heeft een doorsnede van 17 meter.

Het circus beschikt nog over een derde tent welke speciaal uitgerust is om ook in de

wintermaanden op tournee te gaan.

Er waren in Europa natuurlijk meerdere grote en goed uitgeruste circussen, maar bij Sarrasani was alles aanwezig in een overtreffende trap.

Het tentendorp was verdeeld in aparte wijken om de tientallen artiesten uit alle hoeken der aarde te herbergen. Zo waren er: Chinezen, Japanners, Indiërs, Creolen, Indianen, enz. In totaal waren wel zo'n 35 naties vertegenwoordigd.

Het circus was van alle technische snufjes voorzien; zo waren aanwezig:

Licht en verwarmingsinstallaties

Modern auto- en wagenpark

Eigen ateliers voor de vervaardiging en onderhoud van de vele kostuums

Werkplaatsen voor de smeden, tuigmakers

Een eigen huistelefoon

Op maandag 23 november berichten de beide kranten in hun verslagen dat de speeltent en de stallen reeds zijn opgericht. Deze laatste zullen moeten dienen voor de ongeveer 400 dieren, waaronder zo'n 200 paarden, grote aantallen exotische dieren, leeuwen, tijgers, ijsberen, zeeleeuwen en niet te vergeten de 21 olifanten waarover dit circus beschikt.

Uit de berichtgeving blijkt duidelijk dat Sarrasani gebruik maakt van de beide chapiteau's waarover hij beschikt.

Het verslag in de beide kranten bericht dan:

In de komende nacht zullen de overige zware materiaalwagens met hun aanhangwagens vanaf de Tilburgsche weg onze stad binnen denderen.

De extra trein met het uitgebreide dierenmateriaal zal morgen om 9 uur het station binnenlopen. We verwachten ook hier een enorme toeloop van nieuwsgierige Bosschenaren.

Er wordt speciaal vermeld, dat het circus - gezien de weersomstandigheden - aangenaam verwarmd is.

Deze verwarming vond plaats door middel van een tweetal machines. Vanaf deze machines werden er een groot aantal slangen met een behoorlijke diameter in de tent gebracht onder de zitrichting. Doordat deze slangen geperforeerd waren, werd de tent verwarmd door de lucht hieruit.

Bijna lyrisch is de verslaggever als hij het heeft over de Oosterse façade van het circus met zijn 10.000 lampjes.

Een belangrijke vraag voor elke circusdirecteur: wat waren de recettes? Geen van de beide kranten verschaft ons daarover verdere informatie, met name of de voorstellingen druk bezocht werden.

We weten wel dat, toen de circuscolonne ons land op 11 december verliet en de balans van deze tournee werd opgemaakt, de totale uitgaven hiervoor even hoog bleken te zijn als de inkomsten uit de entreegelden.

Circus Sarrasani had geen verlies geleden, maar ook geen winst geboekt.

DE CIRCUSVOORSTELLING

Speeldata: 24 - 26 november 1931

Plaats: Sportterrein 's-Hertogenbosch

Een samenvatting van de berichtgeving in de plaatselijke dagbladen

Recensie:

"De voorstelling begon met de intocht van de Verenigde Sarrasani Muziek Kapellen welke een mars ten gehore brachten.

De avond werd door dit 54 man sterke ensemble geopend met het spelen van het Wilhelmus. Daarna volgde een parade van wel 37 naties, bedoeld als groet aan de stad 's-Hertogenbosch. Deze parade werd bekroond met de binnenkomst der Directeur van deze Circusonderneming:

Hans Stosch Sarrasani

Veel van wat we deze avond zagen was een reprise van wat we in andere circussen al eerder zagen zoals: roofdieren, olifanten.

Maar toch onze speciale aandacht voor de prachtige en edele paarden van dit circus; voor de klassieke rijkunst van George Burkhard en Adolf Konyot. Ook grote waardering voor de grootmeester der klassieke paardendressuur: Ernst Schumann.

We willen ook noemen de reusachtige en grote mensenshow van vrijwel alle naties in dit circus."

Een verzameling van losse berichten uit de plaatselijke pers

"De Bisschop van 's-Hertogenbosch Mgr. A.F. Diepen had aan de Geestelijkheid van de stad verlof gegeven om een bezoek te brengen aan de circusstad.

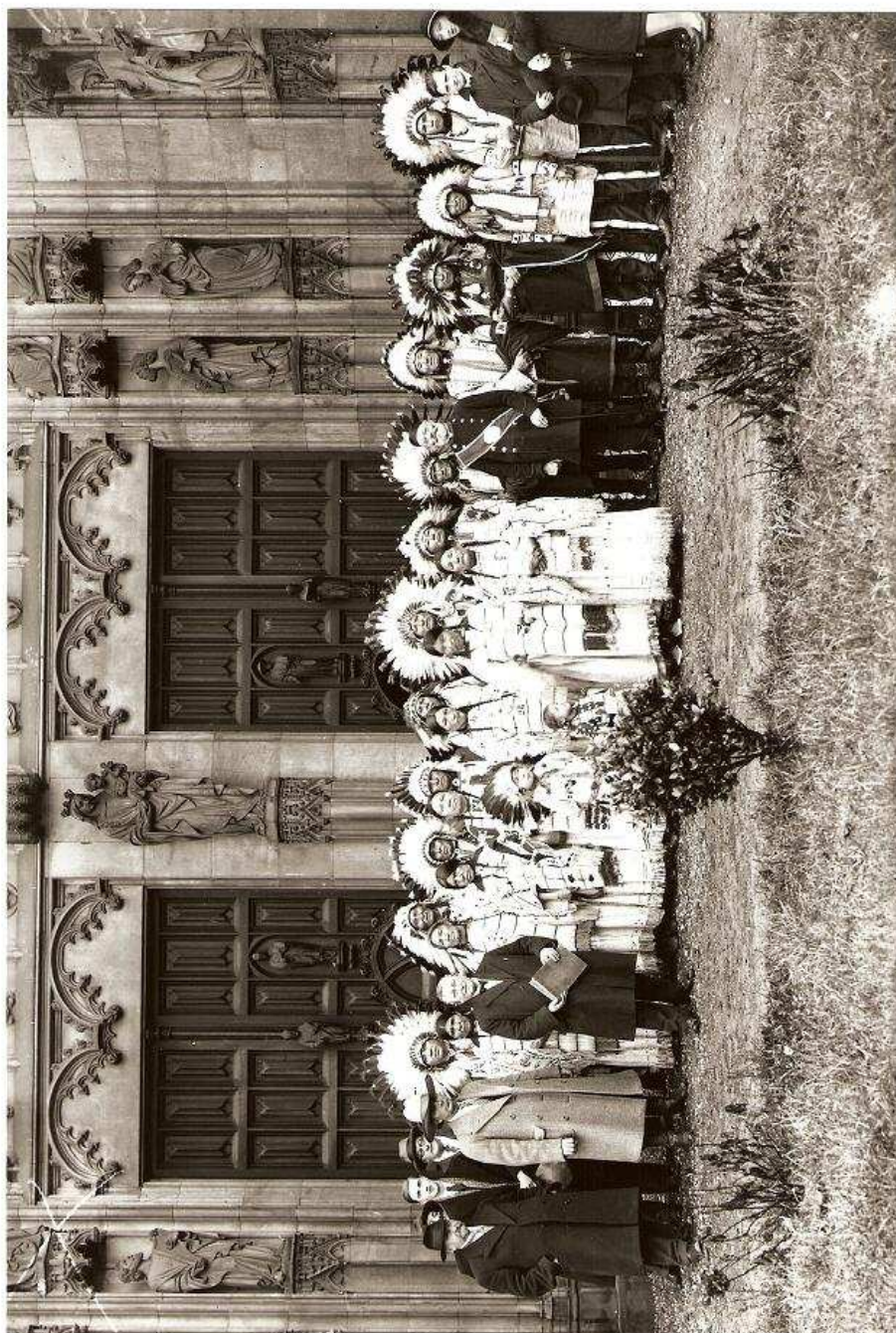
Ze werden ontvangen door de heer Pohl, die uitleg gaf over de organisatie van het circus en het gezelschap vervolgens rondleidde door de stallen. Het bezoek aan dit circus duurde ruim twee uren."

"De Sioux-Indianen brachten op woensdagmorgen een bezoek aan de Kathedraal van St. Jan en woonden daar de misviering bij. Na afloop plaatsten zij hun handtekening in het Guldenboek en poseerden vervolgens voor de ingang van de kerk. Daarna werden zij ontoangen in de Raadskelder waar hun een maaltijd werd aangeboden, waaraan ook de burgemeester van de stad Mr. F. van Lanschot deelnam. Alle "bleekgezichten" kregen een pijp aangeboden door het Hoofd van de Indianenstam, waarbij de heren van Doveren en Pohl uitleg gaven over de betekenis van de Vredespijp."

" 's-Middags mochten alle werklozen uit 's-Hertogenbosch gratis naar de circusvoorstelling. Ook de wees- en voogdijkinderen werden uitgenodigd voor een gratis bezoek aan het circus."

"Hans Stosch Sarrasani is niet alleen een groot mens in de circuswereld, maar hij bezit ook een groot en goed hart," aldus de plaatselijke verslaggever.

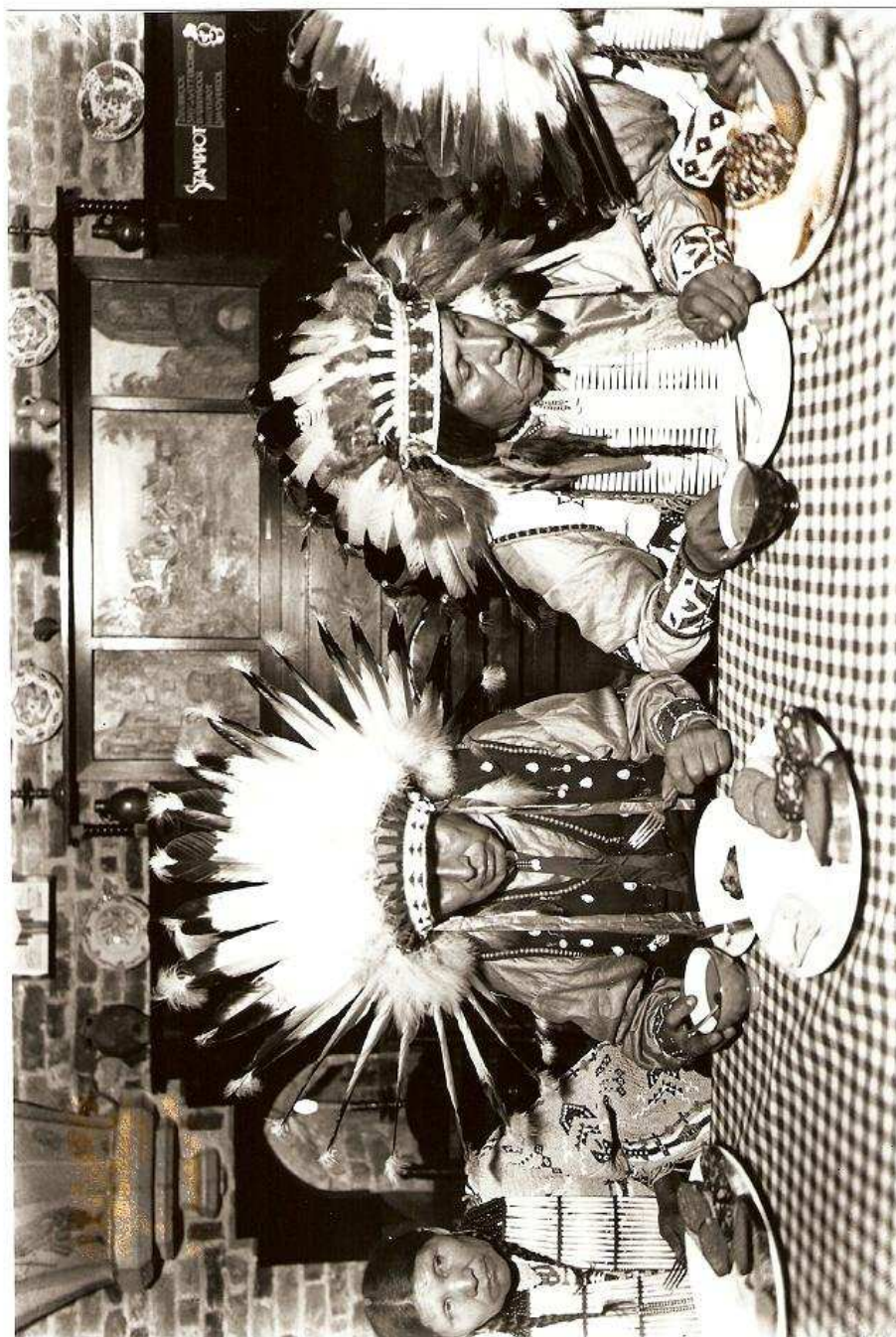
Sioux-Indianen voor de ingang van de St. Jan's Kathedraal te 's-Hertogenbosch

Medewerkers van het Circus Sarrasani plaatsten hun handtekeningen in het Guldenboek van de St. Jan's Kathedraal tijdens hun bezoek aan 's-Hertogenbosch

Livia J. de Pinales.
W. J. W. D. J.
H. W. J. J. J.
Herbert Anticiffi

Sioux-Indianen tijdens hun maaltijd in de Raadskelder te 's-Hertogenbosch

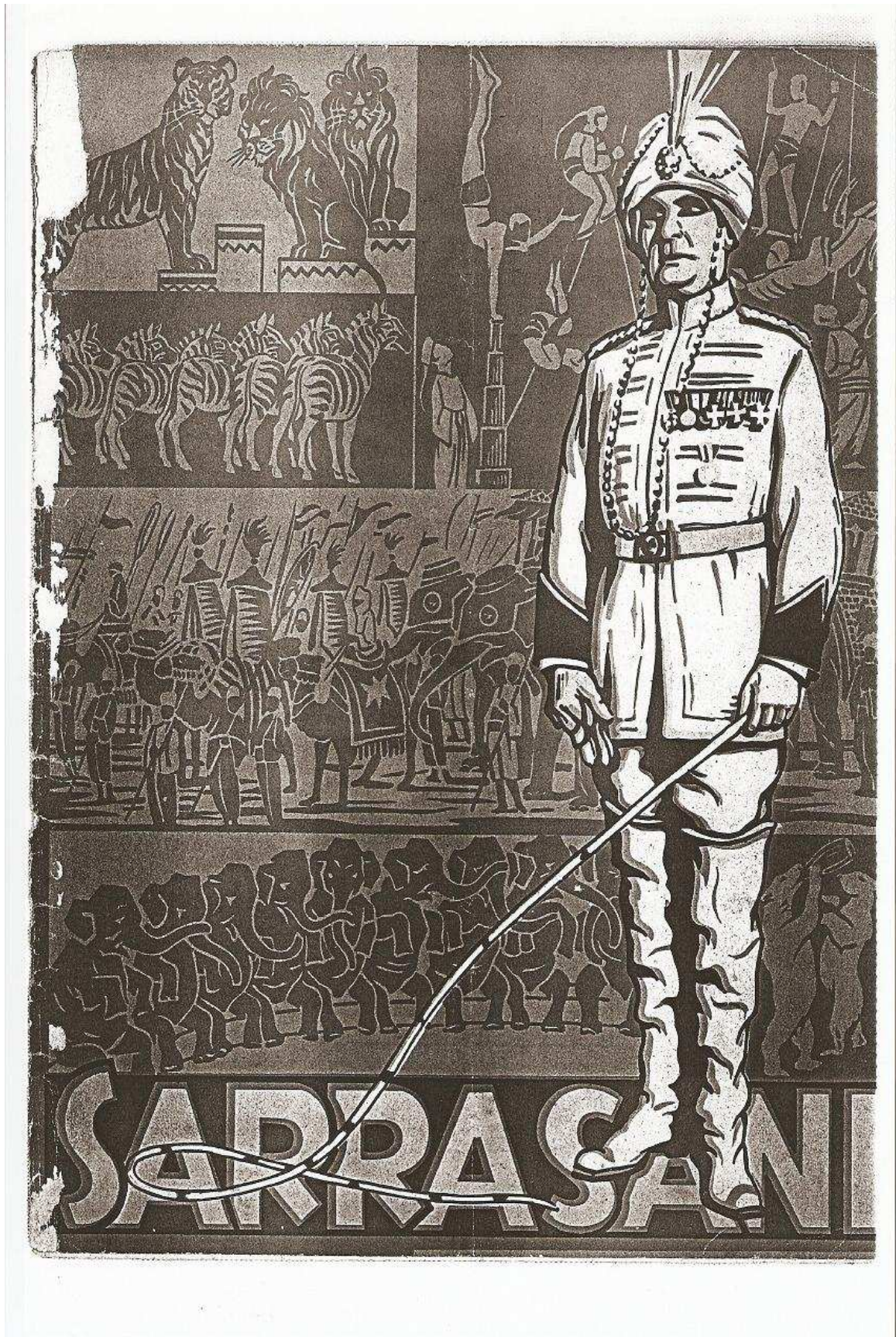
Sarrasani's Circus-Karavaan trekt door 's-Hertogenbosch

1931: Tournee Nederland

Een overzicht van het getoonde Sarrasani Programma kunnen we u laten zien aan de hand van het programmaboekje uitgegeven bij de voorstellingen te 's-Gravenhage.

(met dank aan de heer Frits van Dixhoorn te Breda)

Sarrasani's Circus-Karavaan trekt door 's-Hertogenbosch

Een warme vlotte Dijkhoff-jas ligt ook binnen Uw bereik!

HEEREN ULSTERS
in alle moderne dessins

14.- 19.- 25.-
32.- 38.- 44.-
53.- 63.-
en hooger

- Een degelijke jas op eigen ateliers vervaardigd
In de nieuwste modellen en stoffen uitgebreide keuze
Een Dijkhoff jas staat U goed, behoudt haar mooien vorm
en kost wat U besteden kunt.

30 Jaren
SARRASANI
Revue der Wereld
1901-1931

Directeur en Eigenaar: Hans Stosch Sarrasani.
Plaatsverv. Directeur: Hans Stosch Jr.
Spelleiding: Adolf Könyöt.
Regie: Paul Eschberger.
Decors: Prof. Bomke.

Muziekkorps: Orkest van het Argentijnsche Regiment „Grenadiers te Paard” No. 8, staat onder leiding van den Algemeen Muziek-directeur-Oberluitenant Maestro Cesar Sesso, in het Sarrasani-circus toegelaten met speciale toestemming van het Argentijnsche Ministerie van Oorlog. Twee Duitsche Strijk- en Blaasorkesten: Kapelmeesters Alfons Müller en Sesso Jr.

Wijzigingen in het programma, alsmede het eventueel vervallen van eenige nummers, wordt door de Directie van het Circus Sarrasani voorbehouden.

De hier aanwezige verplaatsbare zitplaatsen zijn niet zoo comfortabel als die in de vaste gebouwen. De Directie verzoekt beleefd, dit ongemak wel te willen verontschuldigen.

Prijs van het ingesloten geïllustreerde Sarrasani-programma f 0.30

RATINE JEKKERS
JONGENS
ULSTERS

3.25 4.75 6.50
9.- 12.50 16.-
20.- 25.-
en hooger

DIJCKHOFF

DEN HAAG Groenmarkt-Veenestr. UTRECHT Viestr.-Oudegracht

SARRASANI

WEET WAT RECLAME IS.

DAGBLAD-RECLAME IS DE BESTE

LUIDT ZIJN ADVIES

Voor den Haag:

NATUURLIJK

HET VADERLAND

PROGRAMMA.

1. Proloog uit de Opera „BAJAZZO”
gezongen door den Heer John de Nocker
uit Den Haag.
2. PARADE. Groet aan Den Haag.
Opmarsch van 37 Naties.
3. De laatste Steppenvolken van
Europa en de wildste ruiters van
de trotsche stam der Tsjerkessen.

Tsjerkessen en Kozakken in een adem-
benemenden wedstrijd. Nooit te voren ver-
toonde ruiterkunst. Frl. Jenny Hundatze
voltageert in vliegende galop om den hals
en onder den buik van het paard; tot nog
toe ongekende ruiterkunst.

Voor „His Master's Voice” en
N.V. W. Sprenger's Gramophones altijd bij

N.V. Willem Sprenger's Gramophone Handel

Passage 46. Laan van Meerdervoort 60 a en 453. Den Haag

300.000
HAGENAARS
LEZEN DAGELIJKS
DE

HAAGSCHE

Rookt

SIGAREN

Alhier verkrijgbaar
in prijzen vanaf
6 Cents

SIGAREN

4. Het lichtende verre Oosten.

Fantastisch massa-optreden van Chineesche Goochelaars (Jongleurs), Rekwerkers, Zwaardvechters, Messenwerpers en Springers. Vuureters en Jongleurs. Tot slot aan het haar hangend onder den koepel. Een

bijzondere sensatie in den tijd der Bubi-kopjes. Medewerkenden: de beide troepen Sun Dsai Jung.

LEDEREN
EN
WATERPROOF
KLEEDING:
voor
DAMES EN
HEEREN

SCHITTERENDE SORTERING BUITENGEWOON LAGE PRIJZEN

Led. jassen kort . . .	f 29.50
Led. jassen half. . . .	49.—
Led. jassen lang	59.—
Led. mantels kort	37.50
Led. mantels lang	49.—
Renkappen	vanaf 3.90
Handschoenen	2.20
Rijlaarzen	9.50
Alléén prima kwal. leder	
Geén imitatie!	
Lumberjacks vanaf . . .	4.90
Beenpijpen	2.90
Motorbroeken	7.75
Alles gegar. waterdicht	
Motorhandkappen	3.90
Beenschilden	6.35
Stoplamp met schak. . .	3.90
Gr. motorkoplamp	13.20

GEER GOVERSE
SHOWROOM: SPUT 217

Geopend van 9-9, Zaterdags 9-11 uur

PIANO's

VLEUGELS

RADIO

HUPFELD

DIRECTIE

DUWAER & NAESSENS

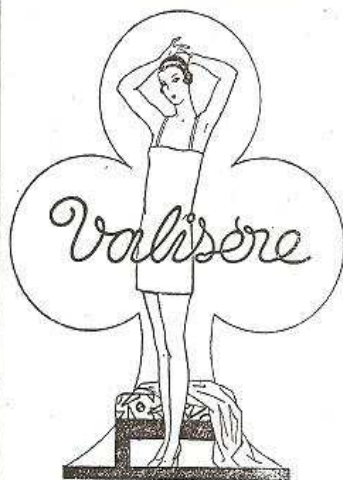
's-GRAVENHAGE

KNEUTERDIJK 18 a

PIANO's vanaf f 500. Betaling in overleg met koper.

COURANT.

De beste kwaliteiten vindt U bij Schröder op de Groenmarkt. Specialiteit in fijne lingerie. Matige prijzen. Chemise van f1.60 af. Voorkom teleurstellingen en koop bij

Schröder

DE LINGERIE-SPECIALIST
OP DE GROENMARKT

5. Klasseke Rijkunst.

Afwisselend vertoond door:

1. Lydia Walterstein.

De voorname Amazone met haar Schoolpaarden.

- a. Hoogeschool op Dameszadel, gereden op den Oost-Pruisischen Hengst „Markasit”, of
- b. Hoogeschool op Heerenzadel, gereden op den O.-Pruisischen Wallach „Goldtopas”, en
- c. Scène in rooden rok op het Oost-Pruisischen Spring-, Steiger- en Walspaard „Harry”.

**CORRECT
DANSEN**

PRIVÉ-LES BIJ
Dansinstituut
H.J. TIMMER
ARCHIMEDESSTR. 64
TELEFOON 337007

P. SLOOTWEG & ZOON

HOOGST MODERN VLEESCHWARENBEDRIJF
LAAN VAN NIEUW OOST INDIE 93

TELEFOON No. 772003 (6 LIJNEN)

Leveren uitsluitend het ALLERBESTE.

HET GROOTST - HET VOORDEELIGST - HET BEST

is voor **DE WASCH - STOOMEN - VERVEN**
N.V. Zwitsersche Waschinrichting en Ververij „RIJSWIJK”

Telefoon 118510 (2 lijnen)

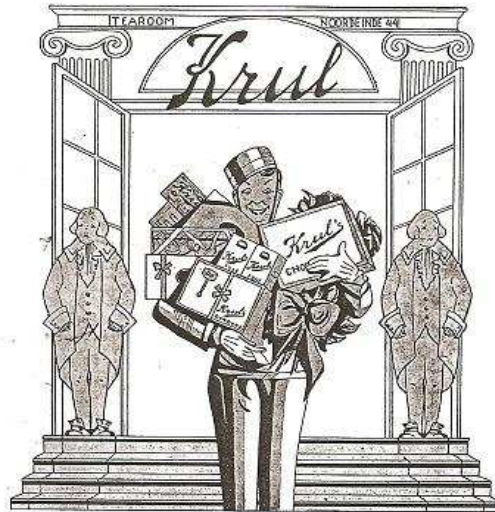
DROOGWASCH 24 ct. per K.G. - PERSWASCH 30 ct. per K.G. - STRIJKWASCH 36 ct. per K.G.
(6-8 stuks per K.G.) geen verhoging voor expeditie.

**2. Georg Burkhardt-Foottit, de grootzegel-
bewaarder der klassieke Rijkunst.**

De laatste van het beroemde ruiterslacht van de Foottits verschijnt met Georg Burkhardt, den „gentleman-circus-rider”, in de manege. Bij Renz ging de ster van zijn roem op, bij Sarrasani staat hij in het toppunt van zijn hoogsten glans. De triomphen, die hij zich als schoolrijder in alle steden der wereld verworven heeft, zijn heden zonder weerga. Hij kent het geheim en weet het hoogste uit een paard te halen.

Hij rijdt afwisselend Sarrasani's Trakehner Volbloeden.

1. „DAPHIS" voshengst van Meester Magpi a. d. Ark van Noach.
2. „AJAX" voshengst van Parsee a. d. Heiotoho.
3. „STROLCH" dkl. voshengst van Royston a. d. Arbeiterin.
4. „HOLSTEIN" zwarte halfbloed-wallach.
5. „HOLLÄNDERIN" zwarte halfbloed-stute.
6. „PENNEMÄTZCHEN" voshengst van Turmfalke a. d. Eisläuferin van Eider-Lucky Deuce.

WEINTHAL & Co.

Grootste Sigarenhandel in Nederland

VOORVERKOOP SARRASANI

ROOKT onze PICKWICKSIGAREN.

in onze filialen: Piet Heinpl., Tel. 334588
Anna Paulownastraat - Tel. 111720

No. 6 per doosje van 5 stuks 30 cent,
No. 8 per doosje van 5 stuks 40 cent.

Stationsweg - Tel. 180432

Er zijn geen betere!

Brood en gebak van KAISER

ook bij Sarrasani!

N.V. Koninklijke Fabrieken v.h. Paul C. Kaiser

Elandstraat 142 - 's-Gravenhage
Telefoon No. 334075* (6 lijnen)

KWATTA'S

5

cts.

Manoeuvre Chocolaad

aan de
buffetten
verkrijgbaar

6 De Canadeesche, Californische en Japansche Zeeleeuwen.

Voorgeleid door den heer Kapitein Frohn,
Bezitter van den Zilveren Eere-medaille van
de Berlinsche Vereeniging voor Dierenbe-
scherming.

Brehm noemt de zeeleeuwen de „grootste
grappenmakers” van het dierenrijk.
Wie Sarrasani's zeeleeuwen ziet, die kan
met Brehm overeenstemmen, dat zij ook
de grootste Jongleurs, de „Rastillis” onder
de dieren zijn.

„Rastilles,” in zooverre, dat zij met hunne
hondensnuiten iederen bal meester zijn, hetzij
den kleinen eleganten harden bal, of den groo-
ten ongepoetsten vuistbal; zij zijn ze meester,
vangen ze met hun snuit op, eenmaal, vijf-
maal, tienmaal, dikwijls meters hoog, van-
gen ze op hun goudbruin glimmend visch-
lijf, kruipende door de manege, dat het
publiek den adem inhoudt van spanning en
het medeleven met deze geniale dieren-
artisten van de door de zee omspoelde
rotspartijen.

Waar Uw
grootouders
reeds kochten.

Dames- en
Heerenkleeding

Haarden
Bedden

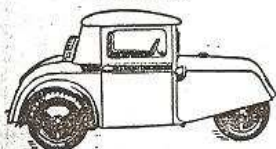
Tapijten
enz., enz.

Betaling in overleg

Magazijn
de Residentie

L. Beestenmarkt 121
Tel. 115555, den Haag

PIONIER

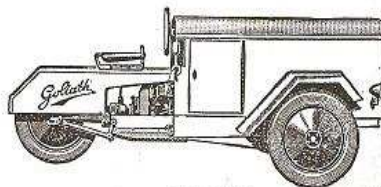
Prijs f 995.—

Goliath

IMPORTEUR

J. VAN ZIJL, Den Haag

De Genestetlaan 2, Tel. 119126

vanaf f 825.—

ABONNEERT U op en ADVERTEERT in

het KATHOLIEKE DAGBLAD

DE RESIDENTIEBODE

Bureaux: TORENSTRAAT 27, 's-GRAVENHAGE.

TEL. 116120 - POSTGIRO 55963.

INVAR
RIJWIELEN
DE BESTE

Koopt Uw RIJWIELEN
en ONDERDEELEN bij:

Alex. Fresco

1e v. d. Boschstr. 10

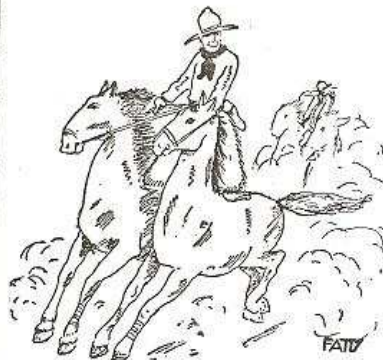
Jul. v. Stolberglaan
282

Telefoon 772529.

7. Sarrasani's Amerika-vertooning „Wild-West“.

Medewerkenden: De eenige, echte Indianen, die de reis naar Europa volhielden, onder leiding van het Stamhoofd der Sioux White Buffalo, Cowboys en Cowgirls, Mexicanen, Mulatten, Creolen en Creolinnen, Brazilianen en Argentiniërs, voorstellende de historische inboorlingen uit het Wild-West Amerika. Overrompelingen, rooftochten, vervolgingen, sportprestaties der Rijders, de elegante Mulatten-Cowboys in hunne onvergelykelijke

**KOOPT NU UW
PFAFF NAAIMACHINE**

Bij aanbieding van dit programma gedurende de speeldagen v. Sarrasani in Den Haag

5% extra korting.

A. J. MEERPOEL
Prins Hendrikstr. 153.

FILIALEN:
Beeklaan h. Copernicusstr.
Heerengracht 44 a.

Breekt met de oude sleur

Verwarmt met

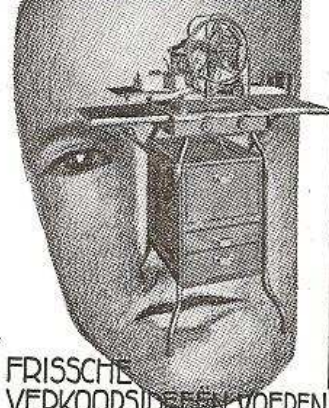

Uw interieur

Alle volkeren der aarde, welke U ook bij circus Sarrasani
TURMAC de Kw
TURMAC het Wereldmerk

Maakt Uw
Gedachten
tot krachten

N.V. HANDEL MIJ. GESTETNER, AMSTERDAM - ROTTERDAM - DEN HAAG

FRISSCHE
VERKOOPSIDEEN VOEREN
VIA DE *Gestetner*
TOT SUCCESVOL
KOOPMANSCHAP!

kunsten als: Lassowerpen, Stierenzweep-
experts, Mes- en Tomahawkwerpen, Rijden
van gedresseerde stieren en Mexikaansche
volbloed-mullezels. Lassokunsten.
Slottaferree!
„De huldiging aan de Sterrenbanier“.

Eenvoudig s

- ma

PE

Wilt gij lekker eten?
Bezoekt dan het
Holl. Chineesch-Indisch Restaurant
met muziek

Laan van Meerdervoort 78, Tel. 337890, den Haag

DIRECTEUR-EIGENAAR WONG-SING.

tegenwoordig vindt, prefereeren:

aliteit-Sigaret

TURMAC
Constantinople-Cavalla
AMSTERDAM.

8. Uit Sarrasani's Roofdiergroepen.

In verschillende volgorde:

a. Sarrasani's 12 Koningstijgers

gedresseerd en voorgeleid door den Dierleeraar Ohrt, Bezitter van de Zilveren Eere-medaille van de Deutsche Vereeniging voor Dierenbescherming te Berlijn.

Dit tijgenummer is een wonder van dresseur. Het zijn geen wilde, tandenknersende, briesende beesten meer, maar, door de wilskracht en het geduld van de temmers, welopgevoede vierbeenige artisten. Voorbij zijn de tijden van het gloeiende ijzer, het verdoovende vergift, den scherp geladen revolver; Sarrasani's prachtige Bengalen, waarlijke koningen van de wildernis, worden met liefde en godheid gedresseerd en zijn niet de vijanden, maar de vrienden der menschen, in het bijzonder van hun leeraar, of

b. Sarrasani's Leeuwengroepen

gedresseerd en voorgeleid door den Dierleeraar Fr. Wilson of

c. Sarrasani's Ijsbeeren

gedresseerd en voorgeleid door Kapitein Karl Reindl, Bezitter van de Zilveren Eere-medaille van de Deutsche Vereeniging voor Dierenbescherming te Berlijn

Vraagt voor extra diners
Uwe prijzen aan
bovenstaand adres.

Verkoopt alle soorten Binnen-
en Buitenlandsch wild van de
eerste kwaliteit tegen den
meest concurrerenden prijs

BRANDSTOFFEN

Hoofdkantoor: Binckhorstlaan 5, Tel. 772184 3 lijnen

VITA
PR. HENDRIKSTR. 112
TEL. 391730

**FRUIT, GROENTEN
CONSERVEN, enz.
MACHINAAL SCHRAPPEN
EN SNIJDEN
FRUITMANDEN
SPECIALE BEZORGDIENTST.**

Koopt waar
voor Uw geld
**Telefunken
Radio**
De nieuwste uitvoering
f 2.50 per week
of f 10.- p. maand

LUIDSPREKERS
ook voor distributie en
Koffergramfoons
f 1.- p. week of
f 4.50 per maand

HOOFDKANTOOR:
Beeklaan 355-353-351

FILIAAL: Parkstraat 67

J. H. C. MERCKEL

Official Telefunken
SERVICE STATION

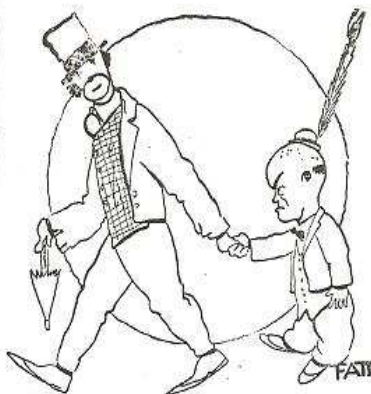
12. Ernst Schumann.

Grootmeester der klassieke Paardendressuur in
zijn ongeëvenaarde scheppingen.

Steeds wisselende massa-dressuur, scep-
pingen van den Duitschen grootmeester
Schumann. Kostbare bloedstroomen kloppen
in Sarrasani's Marstal. De absolute gehoor-
zaamheid, Willigheid, Beweeglijkheid, Snel-
heid van het edele paard zijn tot het hoogste
opgevoerd. Vele paarden stammen af van
de Estancia „Los Matorales” in La Pampa,
in het bezit van den beroemdsten Paarden-
temmer van Argentinië Overste Rafael
de Oliviera-Cesár, voorheen leverancier van
het Duitse leger.

13. Kostelijke Dressuurparodie

van den van ouds bekenden Italiaanschen
Dwergelown Francois.

UW GELUKSDAG

KAN 1 DECEMBER A.S. ZIJN

door deel te nemen aan de
grootte trekking der loten
CREDIT NATIONAL 1919, hoofd-
prijs een miljoen franc of **98.000
gulden**. Verder zeer veel prijzen
à frs. 500.000, frs. 200.000,
frs. 100.000, frs. 50.000, enz.
Tegen storting van slechts **drie
gulden** zenden wij U onmiddellijk
een deelname welke recht
geeft op den vollen prijs (dus
geen gedeelten).

2 stuks f 5.80, 3 stuks f 8.50,
5 stuks f 13.50, verkrijgbaar
bij de

Firma J. Sanders

COMM. IN EFFECTEN

Hoogstraat 4 Den Haag

TELEFOON 116587

Drie dagen na de trekking
zenden wij U de lijst, welke
U een aangename dag kan
bezorgen.

Onze melk is de beste

N.V. Melkinrichting De Nieuwe Landbouw

Hoofdkantoor 's-GRAVENHAGE:

N.W. Buitensingel 50

Telefoon 333855/56

Filiaal: Scheveningen: Wassenaarsche Str. 127, Tel. 550363

De naam

Wreymborg

is waarborg

Sarrasani komt en
gaat, maar
**De Nederl.
Gramphoon
Centrale**
is en blijft

het beste adres voor

ALLE soorten Muziekinstrumenten
ALLE merken Koffergramphoons
vanaf f 36.—

ALLE merken Gramphoonplaten
vanaf 65 cent enz., enz.

Wij leveren U GRATIS 4 dagen
op proef een complete

Philips-combinatie

vanaf f 144.75

**De Nederl.
Gramphoon Centrale**
Zoutmanstraat 13-15
Telefoon 336631
DEN HAAG

De bezoekers worden vriendelijk verzocht,
het, door ziekte niet-optreden van den heer
Directeur Stosch-Sarrasani, te willen ver-
ontschuldigen.

14. Sarrasani's 2 Olifantenkudden
van Indische vasteland- en Eiland-Olifanten
Voorgeleid door Temmer Huntrieser.

15. Het Hoftheater van den Mikado.

Zijn we nog in het circus, of zijn we in 't
land der kersebloesen, waar de Zon opgaat
aan het Hoftheater van den Mikado? Men
vergeet de wereld, men is geheel onder den

Rookt SOPLA

„FAVORIET”

2 1/2
cent

**Het nieuwe
merk**
Een klein sigaartje

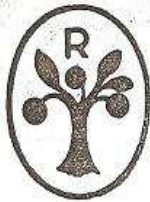
Na afloop staat buiten de

A. T. A. M.

voor U klaar

Telefoon Taxi-afdeeling 180.000*

Luxe-afdeeling 18.00.18*

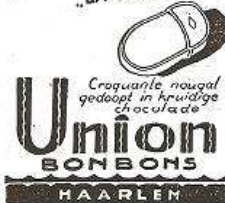
Hier worden uitsluitend **ORANJEBOOM BIEREN**

geschonken

Toch....

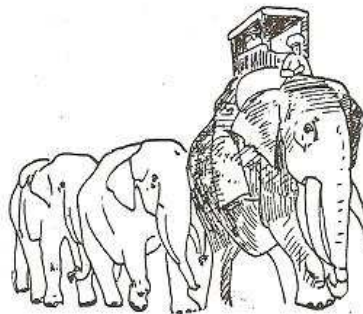
Ik Bemide een allen-
liefst snoeje
Ik vroeg haar: ze gaf me
een douche.
Maar de aanhouder wint
Ik verovende het kind
Met de **UNION** bonbon
„LA BABOUCHE“

16. Fata Morgana.

indruk van den bonten toover van het verre Oosten, van de buitengewone kunsten van de zonen van de oeroude artistengeslachten. De laatste vertegenwoordigers der laatste geslachten van de Fuji, Thennos, Oisu, Graaf Sawada, Shinomoto en Kobes. Voetjongleurs, Hoofd- en Hand-equilibristen, Ladderbalanceurs, Bamboelopers, Acrobaten, enz.

Een visioen uit het Morgenland. Groep van Congonegers, gedresseerde Kameelen, Zebra's, Zebroïde, Nijlpaard, Goochelaars, Fakirs, Toovenars, Vuureters, Slangdansen, Singhalcezen en Madrassers, Rifkabylen, de beste Acrobaten en springers der wereld; hieronder de wereldberoemde Mogadortroep, de Vidanetroep, de Fakiers Kaszra, Abdal en Asita, Sultan Abdallah, J. M. Jelamas in hunne spookachtige Goochelijken en Toovenarijen.

N.V.
PREANGER-ASSAM
KOFFIE - THEE
Kolonialewaren

Parkstraat 79
Telef. 116987
DEN HAAG

Sigarenmagazijn Bloemhof

Passage 9 - DEN HAAG - Tel. 115060

De meest uitgebreide collectie Sigaren en Sigaretten

Voorverkoop Circus Sarrasani

SARRASANI GEBRUIKT ALLEEN STANDARD PRODUCTEN

**N.V. AMERICAN
PETROLEUM
COMPANY**

**Gebouw Petrolea
's-Gravenhage**

C. C. VERBOOG

**Handel in alle
Fourage-
artikelen**

en Pluimveevoeders

Tel. 774714

**Waaltdorperlaan 28
DEN HAAG**

**Leverancier
circus SARRASANI**

**Steeds het onverkort
Feestprogramma.**

WOENSDAG, ZATERDAG en ZON-
DAG middagvoorstellingen om 2 uur de
Avondvoorstellingen om 7.30 uur. Voor
de middagvoorstellingen betalen kin-
deren op alle zitplaatsen half geld.

De bezichtiging van de dieren vindt
geregeld Woensdags en Zondags plaats
van 9 m. 3.30 uur tot n.m. 1 uur. Grootte
dieren- en volkenvertooning met groot
Orkest. Entree voor volwassenen 11.-
kinderen 10.50.

Voorverkoop van kaarten dagelijks
vanaf 9 uur v.m. aan de Circuskassa;
alsmede bij de in de dagbladen be-
kendgemaakte voorverkoopplaatsen.

Telephonisch bestelde kaarten
worden slechts tot 1 uur voor den aan-
vang der voorstelling gereserveerd
daarna verder verkocht.

Doktoren, die 'een oproep ver-
wachen, worden verzocht hunne na-
men en plaatsen aan de Controle op
te geven. Een oproep gedurende de
voorstelling kan onder geen enkele
voorwaarde worden toegestaan. De
brandweer in het Circus Sarrasani
bestaat uit de SARRASANI beroeps-
brandweer.

De Politie- en Bewakingsdienst
van het Circus Sarrasani heeft de her-
dershonden van de „Vereeniging voor
Duitsche Herdershonden" tot zijne be-
schikking.

Levensmiddelen

H. G. DE BRUYN

**Bankastraat 2^B
b. d. Laan Copes v. Cattenb.**

DEN HAAG

TELEFOON No. 115502

Groote's

Cacao en Chocolade

Westzaan

Sarrasani's Circus-Karavaan trekt door 's-Hertogenbosch

